

**A SPORTTEHETSÉG FELISMERÉSÉNEK ÉS FEJLESZTÉSÉNEK
PSZICHOLÓGIAI ALAPJAI
(RECENZÍÓ)**

A recenzió szerzője:

Gerhát Réka
Debreceni Egyetem

Szerző e-mail címe:
gerhatreka@gmail.com

Lektorok:

Mező Ferenc
Debreceni Egyetem

Balázs Katalin
Debreceni Egyetem

Mező Katalin
Debreceni Egyetem

Nemes Magdolna
Debreceni Egyetem

Gerhát Réka (2016): A sporttehetség felismerésének és fejlesztésének pszichológiai alapjai (Recenzió). *Különleges Bánásmód*, II. évf., 2016/3. szám, 103-104. DOI 10.18458/KB.2016.3.103

A recenzió alapjául szolgáló mű bibliográfiája:

Orosz Róbert (2010): *A sporttehetség felismerésének és fejlesztésének pszichológiai alapjai*. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest. 90 oldal, ISSN: 2062-5936

Kulcsszavak: tehetség, sportpszichológia, sporttehetség, tehetségszűrés, tehetségszűrés, tehetségszűrés

Diszciplínák: pszichológia, pedagógia

Bibliography of the subject of this recension:

Orosz Róbert (2010): *A sporttehetség felismerésének és fejlesztésének pszichológiai alapjai*. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest. pp. 90, ISSN: 2062-5936

Keywords: giftedness, sport psychology, sports talent, diagnostic assessment, talent management

Disciplines: psychology, pedagogy

Ajánlom pszichológusoknak, pedagógusoknak, edzőknek, sportolóknak és minden olyan érdeklődő olvasónak, aki szeretne komplex képet kapni a sporttehetség azonosításának és fejlesztésének jelentőségéről és lehetőségeiről *A sporttehetség felismerésének és fejlesztésének pszichológiai alapjai* című könyvet, mely a Gényusz sorozat köteteinek részét képezi.

A Géniusz Könyvtár a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége által koordinált Magyar Géniusz Program keretében megjelentetett kötetekből tevődik össze. A sorozat célja, hogy segítséget és átfogó eligazítást adjon a tehetséggondozás ügyében tevékenykedő szakembereknek.

A szerző, Orosz Róbert (PhD) gyakorló pszichológus, 2000 óta tehetségpszichológia-oktató a Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézetében, 2015-től a Debreceni Labdarúgó Akadémia pszichológusa. 1999 és 2009 között a DMJV Egészségügyi Szolgálat Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Ambulanciáján pszichológus, 2010-11 között a Kék Bolygó Tehetségpont szakmai vezetője, a 2013-14-es szezonban pedig a DVSC TEVA csapatpszichológusaként dolgozott. Élete során tevékenykedett többek között edzőként taekwondo olimpiai sportágban, volt nemzeti válogatott és háromszoros Magyar Bajnok.

Kijelenthetjük, hogy napjainkban egyre nagyobb hangsúlyt kap az emberek fizikai képességeinek fejlesztése-, és tökéletesítése szempontjából elengedhetetlen pszichológiai aspektus. Központi kérdéssé vált, hogy mely tényezők és hogyan játszhatnak igazán szerepet abban, hogy egy sportoló minél jobban ki tudja teljesíteni képességeit, és hogy milyen eszközökkel akadályozható meg a sporttehetség elkallódása.

Az általam ajánlott könyv azért is különösen figyelemre méltó, mert egy integratív, rendszerszemléletű megközelítést preferál a sporttehetség-gondozás tekintetében; elméleti, valamint gyakorlati betekintést is nyújtva a témába.

A mű négy nagyobb fejezetből áll:

Az első fejezet a sporttehetség-fejlesztés integratív szemléletét prezentálja. Olyan témaköröket jár körbe, mint: a rendszerszemléletű pszichológiai megközelítés, az emberi fejlődés folyamatai és a tehetség értelmezési keretei. A szerző nagy hangsúlyt helyez a komplexitás kérdéskörére és jól szemléltető példákkal támasztja alá azt a megállapítást, hogy minél inkább önmaga teljességében látjuk a különböző szintű (fizikai, érzelmi, értelmi és spirituális) működéseink összességét, valamint a környezet szerepét, annál inkább képesek lehetünk önmagunk és mások fejlődését előmozdítani a kiteljesedés, az önmegvalósítás irányába.

A második fejezet a sporttehetség kibontakoztatását befolyásoló jelentősebb, egyéni belüli és személyközi pszichológiai tényezőkre fókuszál. Olyan interperszonális témákat érint, mint: az énkép, az (sport-)önbizalom, az arousal, a szorongás, a stressz, a coping-mechanizmusok, a figyelem, az intelligencia, valamint a flow. Az intraperszonális faktorok közül a család, az edzők és a csapattársak szerepét emeli ki. Többek között megtudhatjuk, hogy a sportolók nagyobb mértékben hallgatnak az edzőre, mint a szüleikre, továbbá hogy a sportszakmai szakértelem mellett a pedagógiai-pszichológiai szakértelem is elengedhetetlen.

A harmadik fejezetben egy labdarúgókkal végzett, nyomon követéses sporttehetség-pszichológiai vizsgálatot mutat be a szerző, mely támpontokat nyújt a sporttehetség azonosításához, illetve tudományosan is alátámasztja az integratív megközelítés szükségességét a tehetséggondozásban.

Végül, a negyedik fejezetben egy kitekintést kapunk az integratív szemléletű tehetségfejlesztés gyakorlati lehetőségei felé. Rövid leírást olvashatunk többek között a Competere tréningről, valamint a sporttehetségpontok jelentőségéről.

A könyv egy koherens képet nyújt a téma iránt érdeklődőknek, struktúráját tekintve következetes, ami segíti a megértést, s a szerző tiszteletre méltó szakmai tudása inspirálóan hat. A személyes tapasztalatokra épülő szemléletes példák, valamint az átfogó kutatás érthető leírása kifejezetten gördülékennyé, egy élménnyé teszi az olvasást.